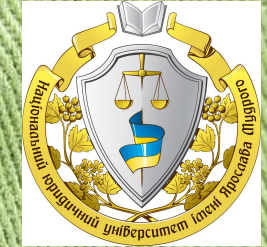

Міністерство освіти і науки
України

Національний
юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
кафедра
трудового права

МАТЕРІАЛИ

X - і наукової інтернет-конференції
студентів і аспірантів

**«РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА
ПРАЦЮ І БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»**

25 – 26 квітня 2019 року

м. Харків

Міністерство освіти і науки
України

Національний
юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

кафедра
трудового права

МАТЕРІАЛИ

X - і наукової інтернет-конференції
студентів і аспірантів

***«РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ПРАЦЮ І
БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»***

25 – 26 квітня 2019 року

м. Харків

до політичної реклами.

Список використаних джерел

1. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій / Н. М. Краус, К. М. Краус // *Інтелект XXI*. - 2018. - № 1. - С. 211 - 214. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2018_1_48 – Назва з екрана.
2. Іванов О.В. Соціологія масових комунікацій: Навчальний посібник – К.: Центр Вільної Преси, 2013. – 258 с.
3. Sara Lone. European Ecommerce Report 2018 Edition [Electronic resource]. Publication date: 02.07.2018 – Mode of access: <https://www.ecommercewiki.org/reports/614/european-ecommerce-report-2018> – Title from the screen.
4. Красиков М. Інформатор [Електронний ресурс]. Електронне видання Інформатор. Дата публікації: 24.10.2018 – Режим доступу: <https://dengi.informator.ua/2018/10/24/kak-v-ukraine-otnosyatsya-k-smi-i-skolko-ukraintsev-sidit-vkontakte/> – Назва з екрана.
5. Simon Kemp. Digital 2019: global internet use accelerates [Electronic resource]. Publication date: 30.01.2019 – Mode of access: <https://wearesocial.com/blog/2019/01/digital-2019-global-internet-use-accelerates> – Title from the screen.
6. Казаринова Д. Б. Новые медиа как политические проекты и элементы мягкой силы в современном политическом процессе / Материалы круглого стола «Новые медиа в современной политике» в Вестнике РУДН. – Серия Политология. – 2014. – №1. – С.128 – 131.
7. Лісовський П.М. Феномен Інтернету як засіб маніпуляції свідомістю в українському сучасному соціумі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://novyn.kpi.ua/2005-3-1/04_Lisovskii.pdf – Назва з екрана.
8. Данько Ю.А. Астротурфінг як інструмент віртуальної маніпуляції та політичної пропаганди в умовах інформаційної доби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/cuc_2015_2\(1\)_6.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/cuc_2015_2(1)_6.pdf) – Назва з екрана.
9. Bessi A., Ferrara E. Social bots distort the 2016 US Presidential Election online discussion [Electronic resource]. Publication date: 2016 – Mode of access: <https://firstmonday.org/article/view/7090/5653> – Title from the screen.
10. Howard P.N., Bolsover G., Kollanyi B., Bradshaw S., Neudert L.-M. Junk news and bots during the U.S. Election: What were Michigan voters sharing over Twitter? Working Papers & Data Memos [Electronic resource]. – Mode of access: <http://comprop.oii.ox.ac.uk/wp-content/uploads/sites/89/2017/03/What-Were-Michigan-Voters-Sharing-Over-Twitter-v2.pdf> – Title from the screen.
11. Howard P.N., Kollanyi B. Bots, #Strongerin, and #Brexit: Computational propaganda during the UK-EU referendum [Electronic resource]. – Mode of access: https://www.researchgate.net/publication/304225776_Bots_StrongerIn_and_Brexit_Computational_Propaganda_during_the_UK-EU_Referendum – Title from the screen.
12. Forelle M.C., Howard P.N., Monroy-Hernandez A., Savage S. Political bots and the manipulation of public opinion in Venezuela [Electronic resource]. – Mode of access: <https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/1507/1507.07109.pdf> – Title from the screen.
13. Arnaudo D. Computational propaganda in Brazil: Social bots during elections [Electronic resource]. – Mode of access: <https://blogs.oii.ox.ac.uk/politicalbots/wpcontent/uploads/sites/89/2017/06/Comprop-Brazil-1.pdf> – Title from the screen.
14. Howard P.N., Woolley S., Calo R. Algorithms, bots, and political communication in the US 2016 election: The challenge of automated political communication for election law and administration [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/19331681.2018.1448735> – Title from the screen.
15. Fanpage Karma. Social network analysis website [Electronic resource]. Date of analysis: 16.03.2019 – Mode of access: <https://www.fanpagekarma.com/dashboard?h=UHbH4OXPO#historie> – Title from the screen.

Панчугин Г.О., Карманний Е.В.

АСТРОТУРФИНГ КАК ИНСТРУМЕНТ МАНИПУЛИРОВАНИЯ СОЗНАНИЕМ В СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЯХ

***Аннотация.** Освещены вопросы использования в цифровых технологиях, а именно в «новых медиа», инструментов манипулирования сознанием. Определено понятие «веб-бригада», указаны аналогичные понятия со всего мира. Подробно рассмотрено понятие «астротурфинг» как инструмента активного манипулирования, фальсификаций и управления общественным мнением. Указаны примеры использования «астротурфинга». Проведен анализ украинского сегмента социальной сети Facebook на возможность применения «астротурфинга».*

***Ключевые слова:** Интернет, социальные сети, манипулирование, общественное мнение, «астротурфинг», бот, фейк, веб-бригада, Facebook, Украина.*

Panchuhin H.O., Karmanniy Ye.V.

ASTROTURFING AS A TOOL FOR MANIPULATING CONSCIOUSNESS IN SOCIAL NETWORKS

***Abstract.** The issues of using in digital technologies, namely in «new media», tools of manipulation of consciousness are covered. The concept of «web brigade» is defined, similar terms from all over the world are indicated. The concept of «astroturfing» as an instrument of active manipulation, falsification and management of public opinion is considered in detail. Examples of the use of «astroturfing» are given. The analysis of the Ukrainian segment of the social network Facebook on the possibility of using «astroturfing».*

***Keywords:** Internet, social networks, manipulation, public opinion, «astroturfing», bot, fake, web brigade, Facebook, Ukraine.*

Пешик Олександр Сергійович, студент факультету техногенно-екологічної безпеки, 5-й курс, група ОП-18-551,
Малько Олександр Дмитрович, доцент кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки, кандидат військових наук, доцент Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ РЕМОНТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

***Анотація.** Обґрунтована необхідність впровадження ризикорієнтованого підходу для удосконалення системи управління охороною праці ремонтного заводу. Вивчено зарубіжний досвід запровадження положень Директиви № 89/391/ЄЕС Ради щодо запровадження заходів заохочення поліпшення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі. В якості засобу впровадження ризикорієнтованого підходу запропонована система управління охороною праці та ризиками.*

***Ключові слова:** ризикорієнтований підхід, система управління охороною праці ремонтного заводу.*

Актуальність. Постановка завдання. Необхідність прискореного розвитку економіки у нашій країні, її інтеграційні процеси вимагають вирішення проблеми впровадження і вдосконалення менеджменту охорони і безпеки

праці. На даний час ця проблема є невід'ємною частиною соціально-економічного розвитку держави та складовою державної політики. У ст. 3 Конституції України і Законі України «Про охорону праці» визначено, що основним принципом державної політики є пріоритет життя і здоров'я працівників відносно будь-яких результатів виробничої діяльності.

Після підписання у 2014 р. Угоди про асоціацію між Україною та ЄС наша країна взяла чіткий курс на побудову європейських підходів у всіх сферах діяльності, у тому числі й у питаннях ставлення до безпеки людської праці. Створення цілком безпечних та здорових умов праці є однією з найважливіших проблем, що стоять перед державою. Розв'язання цієї проблеми неможливе без удосконалення системи управління охороною праці на виробництві. Аналіз європейського досвіду у галузі менеджменту охорони праці свідчить, що таке удосконалення необхідно здійснювати на підставі оцінювання ризиків виникнення нещасних випадків та аварій на виробництві.

Вирішення вищезазначеної проблеми має особливу актуальність для ремонтних підприємств Укроборонпрому, на яких характерне використання застарілої техніки і технологій, машин і устаткування. Однією з особливостей технологічного процесу ремонтних підприємств є знаходження на території одного цеху робочих місць, на яких формуються різні виробничі середовища. У кожному із таких середовищ робочі місця характеризуються своїми шкідливими і небезпечними виробничими чинниками, показники яких можуть значно перевищувати допустимий рівень. Внаслідок цього працівники наражаються на небезпеку від впливу на їх організм шкідливих і небезпечних виробничих чинників не лише від свого робочого місця, але від своїх «сусідів». Неналежні умови праці спричиняють високий рівень травматизму і професійних захворювань [1].

Система управління охороною праці (далі по тексту – СУОП) на ремонтних заводах оборонної сфери, як і на більшості ремонтних підприємств держави, побудована за принципом «коригувальних дій» (реактивним принципом), тобто реагування на небезпечні випадки та ситуації, а не за принципом «запобіжних дій» (проактивним), профілактики небезпечних випадків та ситуацій, що унеможлиблює визначення пріоритетності профілактичних заходів з безпеки та гігієни праці на кожному з етапів діяльності підприємства [2]. Тому СУОП на ремонтних підприємствах Укроборонпрому потребує розвитку та удосконалення з урахуванням європейського досвіду.

Основна частина. Зважаючи на актуальність розвитку та удосконалення СУОП, Кабінет Міністрів України розпорядженням № 989-р від 12 грудня 2018 р. схвалив Концепцію реформування системи управління охороною праці в Україні (далі по тексту - Концепцію) [3]. Концепція визначає принципи, основні напрями та завдання побудови системи організації безпеки та гігієни праці в Україні на основі ризикорієнтованого підходу (далі по тексту – РОП) для забезпечення впровадження стандартів Європейського Союзу.

В Європейському Союзі РОП закріплений, так званою, "рамковою" Директивою № 89/391/ЄЕС про впровадження заходів для заохочення вдоскона-

лень у сфері безпеки і охорони здоров'я працівників під час роботи (далі - Директива № 89/391/ЄЕС). Метою цієї директиви є впровадження заходів, сприяти поліпшенню у сфері безпеки і гігієни праці, тобто заходів превентивного характеру. Директива визначає основні положення інших 19 окремих директив, що стосуються вимог охорони праці на робочому місці: при використанні устаткування, роботі з хімічними, фізичними і біологічними речовинами, а також захисту певних категорій працівників та конкретних питань, що пов'язані з трудовою сферою [4].

Національним законодавством країн - членів ЄС положення Директиви № 89/391/ЄЕС врегульоване на рівні трудових кодексів (у частині забезпечення безпеки і гігієни праці) і/або спеціальних законів. Необхідним інструментом для відповіді на сучасні виклики інтеграції України з ЄС та підвищення результативності дій суб'єктів господарювання щодо запобігання травматизму стає система управління гігієною та безпекою праці, яка запроваджується Концепцією реформування системи управління охороною праці в Україні. Як нормативний документ для її запровадження найчастіше використовується стандарт BS OHSAS 18001:2007 «Системи менеджменту професійної безпеки та здоров'я» (далі – OHSAS 18001) або нормативно-правові акти, розроблені на його основі: ДСТУ OHSAS 18001:2010 «Системи менеджменту гігієни та безпеки праці», який побудований за принципом управління ризиками на робочому місці відповідно до загальної моделі профілактичних і запобіжних заходів, зазначених у Директиві № 89/391/ЄЕС. У стандарті передбачається постійне вдосконалення за рахунок реалізації циклу Шухарта – Демінга PDCA (Plan – Do – Check – Act), тобто «Плануй – виконуй – перевіряй – дій» [5].

Новий стандарт ISO 45001:2018 «Системи управління охороною здоров'я і безпекою праці», який офіційно запроваджений з березня 2018 року встановлює мінімальний набір вимог до належної практики безпечного виконання робіт для захисту працівників у всіх країнах світу. В ISO 45001:2018 реалізований РОП, який гарантує організації результативність і постійне поліпшення її системи менеджменту ОЗіБП в умовах постійно мінливого контексту. Його впровадження забезпечує організації основу для підвищення рівня професійної безпеки, зниження ризиків на робочих місцях, створення і підтримання безпечних умов праці. Стандарт ISO 45001 враховуватиме міжнародні трудові норми – напрацювання МОП (конвенції, рекомендації до них), європейські директиви та різні чинні стандарти в цій галузі (BS OHSAS 18001, ANSI/ASSE Z10 тощо) [6].

Вищезазначена «Концепція реформування системи управління охороною праці в Україні» (Концепція) на основі РОП розроблена з урахуванням європейських практик і стандартів про запровадження заходів, покликаних заохочувати до поліпшення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі, і є рамковим документом, що формує контекст, бачення, принципи та визначає завдання й основні напрями побудови єдиного порядку організації охорони праці в Україні на основі РОП. Планом заходів щодо реалізації Концепції передбачено розроблення засобів і впровадження заходів застосування РОП у

реформуванні системи управління охороною праці об'єктів господарювання.

Одним із перспективних заходів застосування РОП, є запровадження науково-обґрунтованої системи управління охороною праці та ризиками (далі – СУОПР) на підприємстві [7]. Оцінювання ризиків в СУОПР полягає в аналізі можливих наслідків та ймовірності їх настання, визначенні величини ризиків і прийнятті рішення стосовно їх прийнятності чи неприйнятності. Система управління охороною праці та ризиками стає частиною загальної системи управління підприємства та функціонує з метою підвищення рівня безпеки виконання робіт на підприємстві, зменшення, запобігання та усунення впливу небезпечних чинників і управління ризиками, пов'язаними з небезпеками. [2]. Загальна модель СУОПР, яка розроблена згідно з вимогами ДСТУ OHSAS 18001 наведена на рис. 1.

Рис. 1. Модель СУОПР згідно з ДСТУ OHSAS 18001.

У моделі показано управлінські функції та їх взаємозв'язок у СУОПР. В основі стандарту ДСТУ OHSAS 18001 [5] закладена методологія, відома як «Плануй-Виконуй-Перевірй-Дій», яку можна стисло описати таким чином:

- плануй – установлюй цілі та визначай процеси, необхідні для отримання результатів, що відповідають політиці підприємства в сфері охорони праці;
- виконуй – запроваджуй безпечні процеси;
- перевіряй – виконуй моніторинг і вимірюй процеси, враховуючи політику у сфері охорони праці, цілі, завдання, правові та інші вимоги, а також звітуй про результати;
- дій – вживай заходи для постійного покращення показників в сфері охорони праці.

Одним із основних аспектів системи управління охороною праці та ризиками ремонтного заводу в нинішніх реаліях стає політика сфері охорони праці, яка має відповідати характеру діяльності підприємства і поєднуватись з усіма елементами його виробничої діяльності та враховувати виробничі ризи-

ки [1]. За її виконання менеджмент і особисто директор заводу має нести персональну відповідальність. Формування політики здійснюється на основі комплексної оцінки рівня безпеки виробничих підрозділів заводу, що проводиться шляхом виявлення всіх небезпечних і шкідливих виробничих чинників, характерних для кожного об'єкта, їх оцінки та аналізу можливих варіантів (у т. ч. шляхом аудиту) і зменшення ризику настання небезпечної ситуації.

У політиці мають бути зобов'язання щодо створення на робочому місці та у кожному структурному підрозділі умов праці відповідно до нормативно-правових актів, а також щодо запобігання виробничому травматизму, професійним захворюванням, яке провину виконувати щодо забезпечення прав працівників в сфері охорони праці.

Управління ризиками включає цілеспрямоване проведення заходів по зниженню ризиків, виборі шляхів щодо зменшення ризику і являє собою безперервний процес, який може бути представлений у вигляді алгоритму. Алгоритм управління ризиками пов'язаними з небезпеками може включати [7]:

1. Планування управління ризиками – процес прийняття рішень щодо застосування методології РОП для конкретного виду діяльності.

2. Ідентифікацію ризиків – визначення того, які ризики можуть вплинути на певний вид діяльності.

3. Якісну оцінку ризиків – процес якісного аналізу результатів ідентифікації, а також визначення подій, які роблять найбільший внесок у загальний ризик і потребують вживання заходів щодо його зниження.

4. Кількісну оцінку ризиків – визначення ймовірності виникнення ризиків і впливу їх наслідків на певний вид діяльності; це допомагає приймати оптимальні рішення й уникати невизначеності в процесі управління.

5. Планування реагування на ризики – розроблення методів і технологій зниження негативних наслідків ризиків.

6. Реалізацію прийнятого рішення – заключний етап усієї роботи з управління ризиками на основі попереднього планування. Моніторинг і контроль параметрів безпеки проводять з метою перевірки дотримання вимог встановлених норм.

Висновки. Отже, використання зарубіжного досвіду впровадження ризикорієнтованого підходу в СУОП ремонтного заводу, повинно стати важливим заходом її розвитку та удосконалення. При цьому важливо використовувати закордонний досвід у галузі менеджменту охорони праці на підставі оцінювання ризиків виникнення нещасних випадків та аварій на виробництві.

Список використаних джерел

1. Здановський В. Г., Гогіташвілі Г. Г., Степанишин В. М. Нове у системі управління охороною праці на основі системного підходу та імплементації євростандартів. Проблеми охорони праці в Україні. 2016. Вип. 31. С. 3-11.

2. Павлюк В.І. Основні шляхи підвищення конкурентноспроможності підприємств оборонно-промислового комплексу України. Теоретичні та практичні питання економіки. 2017. Вип. 21. С.207-211.

3. Про схвалення Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні та затвердження плану заходів щодо її реалізації. Схвалено розпорядженням Кабінету

Magda O.O., Kotelukh M.O. Providing personal police safety in the territorial protection zone	354
Магоммедова Ш.Р., Карманний Є.В. Погіршення стану довкілля внаслідок військової небезпеки на Донбасі.....	361
Magomedova S.R., Karmanniy Ye.V. The environmental degradation because of the military danger in Donbas region	361
Макаров М.В., Зенін А.П. Міграційні небезпеки для інституту громадянства в контексті національних інтересів України.....	365
Makarov M.V., Zenin A.P. Migration hazards for institute of citizenship in the context of national interests of Ukraine	365
Мандрона М.-В. В., Красюк Т. В. Професійне вигорання працівників освіти.....	373
Mandrona M.-V. V., Krasyyuk T. V. Professional burnout of education workers.....	373
Матвієнко С. С., Косенко Н. О. Харчові добавки та їх вплив на людину	376
Matvienko S. S., Kosenko N. A. Food supplements and their effects on human	376
Махно А.М., Жернаков В.В. Принцип справедливості як один із основних регуляторів у трудовому праві.....	380
Makhno A.M., Zhernakov V.V. The principle of justice as one of the basic regulators in the labor law	380
Мелеш К.А., Корнєва П.М. Страйк як засіб вирішення колективного трудового спору	382
Melesh K. A., Kornieva P. M. Strike as a way to resolve a collective labor dispute.....	382
Михайлова А.І., Богатов О.І. Захист населення при радіоактивному і хімічному забрудненні місцевості.....	385
Mikhailova A.I., Bogatov O.I. Protection of population during radioactive and chemical pollution	385
Міць А.М., Ярошенко О.М. Самозайнята особа у трудовому праві.....	388
Mits A.M., Yaroshenko O.M. Self-employed in labour law	388
Монько А.В., Карманний Є.В. Переробка та утилізація твердих побутових відходів у світі. Позитивний досвід для України.....	392
Monko A.V., Karmanniy Ye.V. Processing and utilization of solid wastes in the world. Positive experience for Ukraine	392
Мохончук П. С., Ярошенко О. М. Правові проблеми у сфері оплати праці.....	398
Mokhonchuk P. S., Yaroshenko O. N. Legal problems in the field of wages	398
Мухомедьянов В.В., Жернаков В.В. Конкурс як особливий елемент механізму реалізації права на працю.....	403